

[Finansministeren.]

omfatter den ordinære vægtafgift. Lovforslaget går ud på at imødekomme denne kritik. Refusionsadgangen opretholdes derimod for udligningsafgiftens vedkommende, fordi denne afgift kun påhviler ikke-benzindrevne køretøjer som kompensation for benzinafgiften og derfor — ligesom benzinafgiften — ikke bør påhvile køretøjerne under kørsel i udlandet. Jeg kan i øvrigt oplyse, at en tilsvarende kritik tidligere har været rejst inden for fællesmarkedet med det resultat, at lignende godtgørelsesordninger er blevet afskaffet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 11. december, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

2) *Fortsættelse af første behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1971-31. marts 1972.

Mødet hævet kl. 17.05.

38. møde.

Fredag den 11. december kl. 10.

Første næstformand (Kaj Andresen): Medlemmer af folketinget Niels Mørk, Albertsen, Karen Dahlerup Andersen, Bundvad, Finn Christensen, Erling Dinesen, Lis Groes, Anker Jørgensen, Evald Kristensen og Bertel Pedersen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af landsomfattende undersøgelser for livmoder- og brystkræft, almindelige helbredsundersøgelser af bestemte aldersgrupper samt gratis svangerskabsrådgivning og vejledning i prævention.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Niels Mørk): Jeg skal hermed for folketinget fremsætte forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af landsomfattende undersøgelser for livmoder- og brystkræft, almindelige helbredsundersøgelser af bestemte aldersgrupper samt gratis svangerskabsrådgivning og vejledning i prævention.

Ifølge forslaget til folketingsbeslutning opfordres regeringen til at udarbejde forslag og fremsætte ændringer i sygeforsikringsloven, således at de i forslaget omtalte undersøgelser for livmoder- og brystkræft, undersøgelser af bestemte aldersgrupper samt gratis svangerskabsrådgivning og vejledning i prævention indarbejdes i sygeforsikringsloven som pligtige ydelser.

Baggrunden for forslagene er, at vi i dag står over for den kendsgerning, at f. eks. undersøgelser for livmoder- og brystkræft dels på Lolland-Falster og dels i Københavns amt viser, at der af de undersøgte kvinder må regnes med, at 1,3 pct. har enten livmoder- eller (for Lolland-Falsters vedkommende) også brystkræft. Det vil

[Niels Mørk.]

betyde for kvinder i alderen 20-55 år, at over 10.000 af disse kvinder har kræft. Denne kræft vil kunne konstateres ved disse undersøgelser på et så tidligt tidspunkt, at så godt som 100 pct. af disse kvinder ville blive helbredt og dermed bevaret både for samfundet og for deres familier, og de ville blive sparet for mange lidelser. Ved gennemførelse af almindelige helbredsundersøgelser for bestemte aldersgrupper ville ligeledes mange hjerte- og kredsløbssygdomme kunne konstateres på et tidspunkt, hvor disse sygdomme er tilgængelige for en effektiv behandling, således at de svære invaliditeter, som er en følge af disse sygdomme, praktisk talt kunne undgås. For de ældre medborgere ville sådanne almindelige helbredsundersøgelser få den virkning, at mange sygdomme, der senere er den egentlige eller i hvert fald medvirkende årsag til, at der må ske anbringelse på plejehjem, ville blive opdaget og dermed også behandlet. Erfaringerne viser, at de ældre er utilbøjelige til at søge læge, hvis de mener, at der er tale om alvorlige lidelser.

Disse problemer løses ikke længere ved at bygge hospitaler og plejehjem. Det er dels den dårligste og dels den dyreste måde for samfundet at klare ansvaret på. Et moderne velfærdssamfund må kendetegnes ved den indsats, der gøres i det profylaktiske, sygdomsbekæmpende arbejde.

Jeg skal med nogle tal illustrere, hvor alvorlig situationen er i dag. Der dør hvert år over 10.000 personer af kræftlidelser. Af disse 10.000 er halvdelen kvinder, d. v. s. at ca. 5.000 kvinder dør af kræftlidelser, der for en stor dels vedkommende kunne være helbredt på et tidligere tidspunkt, hvis de pågældende kvinder blot var blevet undersøgt i tide. Det blev de ikke.

Af hjerte- og kredsløbssygdomme dør hvert år ca. 20.000 personer. Også i disse tilfælde ville almindelige helbredsundersøgelser have afsløret sygdommene på et meget tidligt tidspunkt og på et tidspunkt, hvor der er mulighed for behandling og genoptræning af de sygdomsramte.

Inden for de 2 grupper, som jeg har fremdraget, sker der altså ca. 30.000 dødsfald om året, uden at det giver anledning til reaktioner fra nogen side. Til sammen-

ligning kan jeg nævne, at antallet af dødsfald i 1968 ved motorulykker var 1.194. Uanset denne iøjenspringende forskel i antallet af dødsfald gøres der — og det er fuldt ud berettiget — en virkelig stor indsats for at forebygge, at der sker ulykker i trafikken. Derimod er der indtil nu kun blevet gjort en virkelig indsats, for så vidt angår undersøgelser for livmoder- og brystkræft, af sygekasser og læger på Lolland-Falster. Det meget store erfaringsmateriale, som sygekasserne her ligger inde med, er til rådighed for regeringen.

Hvordan havde tuberkulosesituationen set ud i Danmark i dag, hvis ikke der i sin tid var gennemført gratis tuberkuloseundersøgelser for hele befolkningen? Der er for mig at se ingen tvivl om, at disse gratis tuberkuloseundersøgelser sammen med velstandsstigningen i samfundet har medvirket til næsten at udrydde tuberkulosen her i landet.

Angående gratis svangerskabsrådgivning og vejledning i prævention skal jeg bemærke, at problemet om ønskede eller uønskede svangerskaber ikke alene løses ved en liberal abortlovgivning. Målet må vel være, at svangerskaber, der ikke er ønskede, helt undgås, og dette mål vil om end ikke helt så tilnærmelsesvis kunne nås gennem en gratis svangerskabsrådgivning og vejledning i prævention.

Skal de undersøgelser og den rådgivning og vejledning, som forslaget indeholder, være virkelig effektiv og grundig, må de foretages af den alment praktiserende læge, altså den læge, vedkommende sædvanligvis søger. Selv om der momentant ikke er læger nok i almen praksis, mener jeg, at denne vanskelighed vil være overvundet i de nærmestkommende år. Ved de lægevidenskabelige fakulteter var der i 1968-69 6.321 lægestuderende. I 1960-61 var tallet 2.816. At lægge disse opgaver i det led af sundhedsvæsenet, hvor de i første fase naturligt hører hjemme, nemlig hos den alment praktiserende læge, vil medvirke til at øge interessen for almen praksis, således at tilgangen til denne meget betydningsfulde gren af lægevæsenet vil blive væsentlig forøget.

Når disse opgaver ønskes henlagt til den alment praktiserende læges område, følger dernæst naturligt, at det bliver den offent-

[Niels Mørk.]

lige sygeforsikring, der får disse pålagt som pligtige opgaver i henhold til sygeforsikringsloven. Kravet om et statstilskud på 75 pct. er derfor reelt begrundet og en nødvendighed for, at disse undersøgelser overhovedet kan gennemføres. Jeg skal her påpege, at sygekassernes medlemmer, ihvorvel disse er omfattet af undersøgelserne, gennem deres kontingenter til sygekasserne selv bidrager økonomisk til undersøgelsesernes gennemførelse.

Staten vil formentlig ikke selv kunne magte opgaver i denne henseende, og valget bliver efter min mening enten at undlade at gennemføre disse livsvigtige opgaver eller at lade sygeforsikringen ved ydelse af 75 pct. statstilskud løse opgaverne.

Jeg skal herved anbefale forslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 86) findes i tidenden sp. 2094).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 113 stemmer.

Første næstformand (Kaj Andresen): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af første behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1971-31. marts 1972.

(Foregående del af første behandling af lovforslaget (nr. 65) findes i tidenden sp. 2184).

Forhandlingen genoptoges.

Finansministeren (Poul Møller): Under behandlingen i går foreslog det ærede medlem fru Hanne Reintoft en dagsorden, som regeringen ikke kan anbefale tinget at stemme for. Jeg skal herom blot sige, at det efter min mening ville være forkert, om vi nu lod en meget betydelig del af vareudvalget udgå af momsloven. Derved ville hele momssystemet være udsat for tilintetgørelse. Jeg vil gerne yderligere føje til, at heller ikke af finansielle og økonomiske grunde vil jeg være i stand til at kunne anbefale dagsordenen.

Jeg vil gerne takke regeringspartiernes ordførere for den velvillige behandling, de underkastede finanslovforslaget, som jo — det skal indrømmes — i mange henseender er et rekordbudget for det kommende år.

Hr. Damsgaard var inde på problemer vedrørende byggeomkostningerne. Jeg er enig med hr. Damsgaard i, at der synes at være behov for at foretage en undersøgelse, formentlig i boligministeriet, af de forskelle i byggeomkostninger for ensartet byggeri i forskellige dele af landet, som ikke alene kan forklares ved lønforskelligheder.

Hr. Sigsgaard anførte forskellige tal for stigningstakten i udgifterne på forskellige områder og kom til nogle højst overraskende konklusioner. Efter hr. Sigsgaards tal var der kun ringe stigning i undervisningsudgifterne, men voldsom stigning i udgifterne til, som hr. Sigsgaard sagde, opretholdelse af lov og orden og tilskud til at holde profitten oppe.

Hr. Sigsgaard har tydeligvis læst finanslovforslaget, ligesom en vis herre læser Bibelen. Jeg kan naturligvis ikke forhindre hr. Sigsgaard i selv at vælge sine forbilleder, men jeg må oplyse tinget om, at hr. Sigsgaard ganske har set bort fra, at budgettallene på en række områder er forskudt som følge af byrdefordelingsreformen, som næppe kan være ham ubekendt, samt for justitsministeriets vedkommende omlægningen af tinglysningsafgifterne og for handelsministeriets vedkommende bl. a. oprettelsen af fondet til fremme af teknisk og industriel forskning og overflytning fra undervisningsministeriet af bevillingen hertil.

Hr. Sigsgaard var også inde på byggestoppets eventuelle forlængelse efter den 1. januar 1971 og stillede mig det spørgsmål,